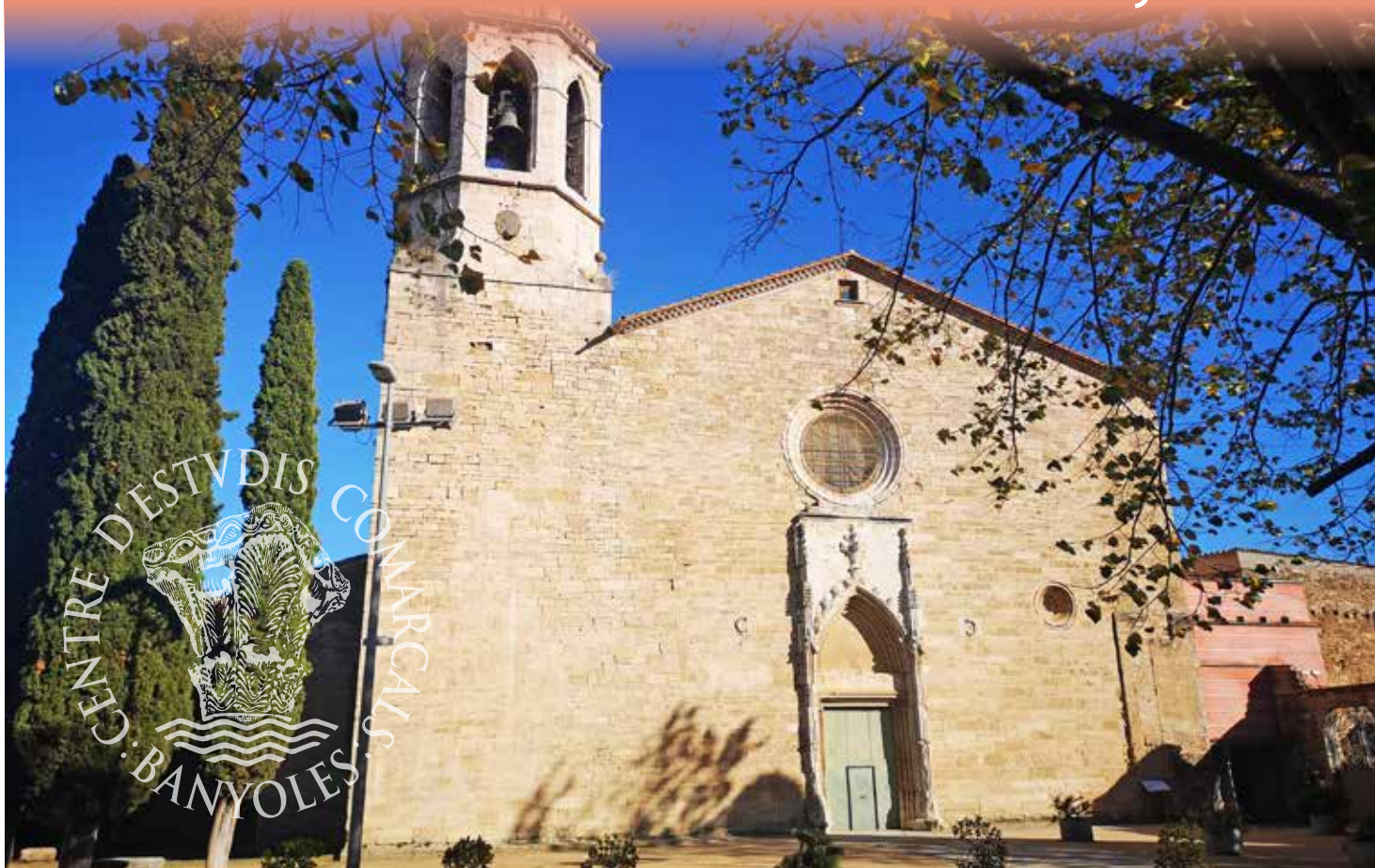

21

Tardor 2023

EL BUTLLETÍ

del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

CARTA DE LA PRESIDENTA

Benvolguts, benvolgudes,

El Butlletí del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles actualment és com una memòria il·lustrada de totes les activitats que s'han anat fent durant el curs, en aquest cas el 2022-2023. Se n'han fet moltes, molt diverses i amb una participació bona de socis i d'amics del Centre. La nostra voluntat és seguir oferint activitats interessants (d'estudi i recerca, de divulgació, de reivindicació...) que motivin encara més socis i amics a participar-hi i a gaudir-ne.

Ens plau recordar-vos que la nostra entitat aquest any ha estat reconeguda per la Generalitat com a entitat d'interès públic. Ha estat un procés laboriós però també motivador, i aconseguir-ho ens esperona i ens ratifica a continuar treballant en els nostres objectius i seguir endavant en aquesta tasca de servei a les ciutats i pobles de tota la comarca.

Les activitats que justifiquen aquest reconeixement d'interès públic les trobareu ressenyades en aquest Butlletí, però no em sé estar de ressaltar-les:

- Les sortides del cicle *Conèixer el Pla de l'Estany*, que un any més s'han desenvolupat cada mes i amb molt d'èxit. Es tracta d'una activitat que es realitza des de fa molts anys i ha servit i serveix per donar a conèixer la nostra comarca i fomentar la creació d'una consciència comarcal.
- El Premi d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor, adreçat i concedit als millors treballs de recerca dels instituts de la comarca. És una iniciativa que respon a una voluntat d'establir lligams de col·laboració amb el professorat i l'alumnat dels nostres instituts.
- El cicle de conferències de temàtiques diverses *Els divendres, parlem*, que vam iniciar l'any passat i que han estat molt ben acollides. És una contribució del Centre d'Estudis a la dinàmica cultural de la nostra ciutat.

- El cicle *Objectiu 2030: per un Pla de l'Estany sostenible*, que vam iniciar l'any 2022 i que continua obert, amb temes de gran actualitat, amb la voluntat d'avançar cap a una sostenibilitat responsable.
- La 2a Jornada de Reflexió sobre el Patrimoni Cultural al Pla de l'Estany amb el tema «El monestir de Sant Esteve: el patrimoni fundacional de Banyoles».
- Els premis de Fotografia de la Natura, en aquesta ocasió dedicats als espais humits, és una altra de les activitats amb més tradició, amb més de vint convocatòries.
- Les recuperacions de patrimoni del Grup de Patrimoni del Pla de l'Estany. Enguany s'ha publicat un petit documental de totes les accions fetes els últims anys.
- La col·laboració amb el *Cinc Cèntims de Creació Local*, aquesta vegada dedicat als cineastes banyolins.
- La publicació de dos quaderns. El Quadern 42, que ja hem presentat i ja coneixeu, l'hem editat com a petit homenatge a qui va ser durant molts anys president i puntal del Centre: en Jeroni Moner, en Noni. És un recull d'articles que va publicar a *El Bagant* i a la *Revista de Banyoles*, seleccionats per en Jordi Galofré, i que constitueixen, com diu el subtítol del llibre, una mirada sobre el paisatge urbà, una mirada a vegades valorativa, a vegades crítica, a vegades propositiva... sempre, però, imbuïda d'una gran estimació cap a Banyoles i la nostra comarca. El Quadern 43, que sortirà properament, recull les principals ponències del XXVIII Col·loqui de Tardor celebrat el 4, 5 i 6 de novembre de 2022. Un col·loqui que vam titular «Els nous paisatges energètics» i que segueix la línia d'interès, preocupació i recerca del Centre d'Estudis sobre els canvis en les fonts energètiques, en el clima i en les noves maneres de produir i consumir en un futur proper. I que té en compte, també, el que ja vam dir en el Manifest sobre sostenibilitat que vam publicar el juny del 2021 i en les diverses conferències que hem anat fent des de llavors en el cicle *Objectiu 2030: per un Pla de l'Estany sostenible*.

Roser Masgrau i Plana

Presidenta del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

INFORME DE SECRETARIA

Us informem que al llarg del curs 2022-2023 hi ha hagut 18 socis nous i 6 baixes, de les quals 4 han estat voluntàries i 2 per defunció.

Actualment tenim un total de 355 socis.

INFORME DE LA BIBLIOTECA

Obres rebudes a la Biblioteca durant el curs 2022-2023:

OBRES PRÒPIES

DONACIÓ DE PERE BOSCH

La República Catalana. 14 d'abril de 1931 (2022)

DONACIÓ DE CARMÉ BUSQUETS

Sempre el teu nom (2023)

DONACIÓ DE GEMMA BUSQUETS

La Sagi: més alt, més lluny, més fort (2022)

DONACIÓ D'ELOI CAMPS

La premsa veinal a Girona (2022)

DONACIÓ DE CARMÉ COLL

Poesies escollides (2023)

DONACIÓ DE ROSA CORTADA

Em diuen el Torrent (2023)

DONACIÓ DE JAUME GELI

Set capítols d'una ciutat (2022)

Ossos de mar (2022)

DONACIÓ DE JOSEP GRABULEDA

100 anys de cromos de la xocolata (1888-1985) (2022)

Esteve Vilarrúbies. Temps moderns (2022)

QUÈ FEM

DONACIÓ DE GENOVEVA MONTSERRAT

La tirania del feble (2022)

DONACIÓ DE MARINA RAMIÓ

La vida de Juliana (2022)

Recull d'articles (2022)

DONACIÓ DE MERITXELL RODRÍGUEZ LAVALL

Stop (2022)

DONACIÓ D'EULÀLIA SIN

Can Llavanera de Crespià. Recorregut d'una família rural (2022)

ALTRES OBRES REBUDES

DONACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BANYOLES

El Cant de la Sibilla (2022)

S. Martí, K. Sakoli i M. Aguirre, *Els banyolins d'avui* (2023)

R. Folch, *Recs: Banyoles i l'aigua* (2023)

DONACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE FONTCOBERTA

P. Llorens, *Un viatge per la nostra geografia* (2023)

DONACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE MIERES

J. Pontaq, *Finestres. Caminades per la contrada de Mieres* (2022)

DONACIÓ D'AKIARA BOOKS

J. N. Santaaulàlia, *Temps de haikus* (2022)

Edita

Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Correcció lingüística

Isabel Roura

Foto portada

Monestir de Sant Esteve

Fotografies

Fons Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles

Disseny i maquetació

Estudi Oliver Gràfic

Impressió

Impremta Palmada

Dipòsit Legal

GI.967-2010

DONACIÓ DE L'ARXIU COMARCAL DEL PLA DE L'ESTANY

Protocols per a la prevenció, control i tractament de les infeccions per microorganismes que afecten el patrimoni documental (2008)

La problemàtica dels fongs al patrimoni documental (2006)

T. Soriano, *Banyoles* (1997)

J. M. Tura i altres, *Aplicació de la microscòpia electrònica de rastreig a l'estudi d'algunes aigües potables a Catalunya, separata del Butlletí de la Societat Catalana de Ciències* (1986)

Ajuntament de Banyoles, *Reglamento de empleados* (1923)

DONACIÓ DE CASA NOSTRA

A. Simón, *Magdalena Aulina. Mujer apóstol en el corazón del mundo* (2022)

DONACIÓ DEL CONSELL COMARCAL DEL PLA DE L'ESTANY

J. Colomer, *L'Encantada de Parets* (2023)

DONACIÓ DE LA COORDINADORA DE CENTRES D'ESTUDIS DE PARLA CATALANA

Associacionisme cultural. Entre el mosaic i les xarxes (2021)

DONACIÓ D'EDICIONS 62

S. Oliva, *Poesies reunides* (2022)

DONACIÓ DE LA FUNDACIÓ JOSEP IRLA

C. Ribera, *Acció Ciutadana* (2022)

DONACIÓ DE JORDI GALOFRÉ

P. Molera i C. Barrueco, *El llibre de la Farga* (1983)

M. Sureda, *La congregació dels Dolors en el Besalú del segle XIII* (1999)

À. Rodríguez, *Maria als santuaris del bisbat de Girona* (1988)

DONACIÓ DE LA DIPUTACIÓ DE GIRONA

E. Mallorquí, *Els camins històrics* (2021)

J. Pujadas, *Arbúcies* (2021)

N. Boltà, *La vall del riu Duran* (2021)

J. N. Pujol i T. Cruanyes, *Creus de terme* (2021)

M. Bouzas i altres, *El món romà* (2022)

A. Dalmau, *Ripoll* (2022)

M. Jorba, *Bolvir* (2022)

A. Santolària i altres, *L'art del vitrall* (2022)

J. Dorcas, *El cinema* (2022)

E. Puigdemunt, *Vallfogona de Ripollès* (2022)

D. Vallmitjana i J. Bohigas, *Aiguaviva* (2023)

J. Domènech, *Beget* (2022)

A. Puig, *Cadaqués* (2022)

P. Vila, *Els goigs* (2023)

DONACIÓ D'H&O EDITORS

A. Serra, *Un brindis per Sant Martíà* (2023)

DONACIÓ DE JULIÀ MAROTO

J. Mercader, *Vida e historia de san Narciso* (1954)

J. Vinyas, *Memòries d'un gironí* (2002)

R. Gay de Montellà, *Girona 1909* (1966)

J. M. Cervera, *Biografia del mestre Francesc Civil i Castellví* (1992)

A. Balbín, *Venturas y desventuras de un médico forense* (1989)

C. Guilleré, *Girona al segle XIV*, 2 vols. (1993-1994)

E. Jou, *El fet religiós en les terres gironines* (1983)

J. Rovira (ed.), *La dècada prodigiosa* (2015)

M. Golobardes, *Els remences en el quadre de la pagesia catalana fins al segle XV*, 2 vols. (1970-1973)

R. Congost i Ll. To (ed.), *Homes, masos i història* (1999)

L. Almerich, *Els castells de Catalunya* (1947)

J. M. Gavín, *Inventari d'esglésies. 11. Gironès-Selva* (1982)

V. Fernández, *Els edificis de Correus de Girona. Segles XIX-XX-XXI* (2005)

J. Nadal i altres, *La historiografia catalana* (1990)

S. Castillo i altres, *Temps de postguerra* (2000)

B. Julià, *Rodolf Matas* (1978)

D. Romano i altres, *Jornades d'història dels jueus a Catalunya* (1987)

D. Romano i altres, *Per a una història dels jueus a Girona*, 2 vols. (1988)

J. Olavarrieta, *Gerunda Girona*, 2 vols. (1980)

DONACIÓ DE MMV EDICIONS

D. Brusí, J. A. Abellán, M. Campos i R. Casadevall, *Aigua a dojo!* (2023)

DONACIÓ D'EDITORIAL MONTENA

La Incorrecta, *El llenguerut* (2023)

DONACIÓ DE LA FAMÍLIA SANZ

R. Ballester, *Nueva geografía universal* (1925)

J. Balmes, *Miscelánea religiosa, política y literaria* (1871)

Ll. G. Constans, *La figura prócer del P. Fita a través de unas cartas inéditas* (1949)

F. Dalmau, *Rudimentos de derecho* (1923)

J. Dewey, *La escuela y el niño*

G. Duhamel, *Consideracions sobre les memòries imaginàries* (1937)

A. Esclasans, *Històries de la carn i de la sang* (1937)

P. Fabra, *Diccionari general de la llengua catalana* (1932)

J. M. Folch i Torres, *Pàgines vividas, núm. 1/40, 2 vol. Geografia de Catalunya, fascicles 10-14 (1936-1937)*
Kalidasa, *Sakuntala* (1927)
M. Llor, *El premi a la virtut. Un idilli a la plaça de Sant Just* (1935)
X. de Maistre, *Viatge entorn de la meva cambra*
M. Miranda, *Apuntes de geografía universal* (1915)
P. Múgica, *Diccionario castellano-vasco* (1965)
F. Paluzié, *Geografía general* (1930)
M. Saperas, *Breviari d'amor* (1938)
E. Ugarte, *Balmes* (1923)

DONACIÓ DE VIENA EDITORIAL

J. Fàbrega, *La cuina del Camp de Tarragona* (2022)

DONACIÓ DE JORDI XENA

M. Elvira i J. M. Camarasa, *De la mar de Blanes a l'oceà planetari* (2021)

REVISTES

- *Ateneus* (2022-2023)
- *Butlletí del Centre Excursionista de Banyoles* (2022)

- *Càntut* (2022)
- *El Butlletí de Fontcoberta i Vilavenut* (2022-2023)
- *El Butlletí d'Astrobanyoles* (2022)
- *El Llegat* (2022)
- *Els Colors del Pla de l'Estany* (2022-2023)
- *Frontissa* (2022-2023)
- *L'Agenda de Banyoles* (2022-2023)
- *La Llúdriga* (2022-2023)
- *Lambard* (2022)
- *La Punxa* (2022-2023)
- *Les Garrotxes* (2002-2023)
- *Mestall* (2022)
- *Plecs d'història local* (2022-2023)
- *Patronat del Santuari de la Mare de Déu del Mont* (2022)
- *Quadern de Prehistòria Catalana* (2021)
- *Revista de Banyoles* (2022-2023)
- *Revista de Girona* (2022-2023)
- *Serinyà* (2022)

LLIBRES PUBLICATS PEL CECB

Hospitals de guerra (1936-1939)

L'hospital de guerra de Banyoles i el doctor Jimeno

Autors: Carles Hervàs Puyal, Josep Roig Garcia, Francesc Xavier Carreras de Cabrera, Josep Grabuleda Sitjà, Jordi Galofré i Stefan Günthner

Editors: Joaquim M. Puigvert i Francesc Xavier Carreras

Pàgines: 100

Data de publicació: octubre de 2022

Jeroni Moner i Codina

Una mirada sobre el paisatge urbà de Banyoles

Autor: Jeroni Moner

Introducció: Josep Callís i Figueres

Editor: Jordi Galofré

Pàgines: 230

Data de publicació: juny de 2023

Per mantenir al dia aquesta secció, preguem a tots els socis i sòcies que ens facin arribar un exemplar dels llibres que publicuin o, si més no, ens en facilitin informació a través del correu electrònic del Centre:
cecbanyoles@cecbanyoles.cat

RESUM D'ACTIVITATS

CICLE DE CONFERÈNCIES OBJECTIU 2030: PER UN PLA DE L'ESTANY SOSTENIBLE

Durant el curs 2022-2023 va tenir lloc per segon any consecutiu el cicle de conferències sobre problemàtiques ambientals i sostenibilitat *Objectiu 2030: per un Pla de l'Estany sostenible*, organitzat pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles en col·laboració amb Limnos, Astro-banyoles, la Plataforma del Pla de l'Estany per a l'Emergència Climàtica i el Museu Darder. Aquestes xerrades es programen habitualment un divendres de cada mes a les 19 h al Museu Darder i van dirigides a totes les persones que, sense necessitat d'una formació acadèmica específica, estiguin interessades a conèixer les problemàtiques que s'hi tractaran de forma rigorosament científica però alhora divulgativa, així com les propostes per a la construcció compartida d'una alternativa cultural sostenibilista. S'hi analitzen els problemes ambientals que ens afecten en l'àmbit planetari i es plantegen i debaten propostes per fer de la nostra comarca un espai més sostenible que contribueixi a la mitigació d'aquests problemes globals.

Després d'un primer any en què es van presentar alguns dels principals problemes ambientals d'àmbit global (crisi climàtica, transició energètica, pandèmies, pèrdua de biodiversitat...) i es van començar a debatre propostes i alternatives per combatre'ls, en aquesta segona edició s'ha pogut aprofundir en alguns aspectes i s'han introduït també nous temes i problemàtiques que no s'havien abordat durant el primer any. Enguany, a més, es va començar el curs acadèmic amb una nova edició del Col·loqui de Tardor emmarcada plenament en aquestes temàtiques. Amb el títol «Els nous paisatges energètics», es va dedicar a aprofundir en la idoneïtat del desplegament de la transició energètica cap a energies de fonts renovables (un procés no exempt de polèmiques), la situació actual a Catalunya i de forma més específica al Pla de l'Estany i el seu entorn i les seves conseqüències tant en el terreny paisatgístic com el socioeconòmic. Per aquest motiu, el cicle de conferències pròpiament va començar uns mesos més tard i va ser més curt que l'any anterior. Així doncs, aquesta segona edició del cicle es va desenvolupar a través de 6 conferències entre els mesos de desembre de 2022 i maig de 2023.

Una de les temàtiques que es va abordar va ser la gestió de la biodiversitat i dels ecosistemes, de manera que es va poder aprofundir, entre altres, en la problemàtica de la pèrdua de biodiversitat que ja s'havia presentat el curs anterior. Les conferències dels ecòlegs Emili García-Berthou, de la Universitat de Girona, i Paco Lloret, de la Universitat Autònoma de Barcelona i el CREAM, ens van permetre conèixer millor els problemes derivats de l'aparició i l'expansió d'espècies invasores i l'abast de les seves conseqüències, així com diferents estratègies de gestió que es poden aplicar per intentar mitigar-los i també per resoldre aquestes i altres dificultats que comencen a afectar greument els nostres boscos, com és el cas dels incendis

forestals, les sequeres pronunciades i les plagues. La relació entre salut i medi ambient, que també s'havia començat a tractar anteriorment amb la problemàtica de les pandèmies, va ser objecte d'una altra interessant conferència, en aquest cas centrada en les resistències microbianes als antibiòtics. Carles Borrego, ecòleg microbià de la Universitat de Girona i l'ICRA, va exposar de forma molt didàctica com es poden generar i transmetre aquestes propietats entre microorganismes en diferents ambients (naturals o artificials, com ara les depuradores) en què els antibiòtics i altres fàrmacs entren en contacte amb la microbiota i les greus conseqüències que això comporta per a la salut humana.

Un àmbit innovador, que no s'havia pogut encetar durant el primer any del cicle, va ser el de l'economia circular, és a dir, tot el ventall de possibilitats diverses (reciclatge, reutilització, reelaboració, reparació...) per reaprofitar i reduir el consum de materials i productes abans de rebutjar-los totalment com a residus. Se'n va poder parlar amb Maite Ardèvol, coordinadora d'Economia Circular i Sostenibilitat a ACCIÓ (Agència per la Competitivitat de l'Empresa, de la Generalitat de Catalunya), que va posar especialment l'èmfasi en les empreses i les oportunitats de negoci que s'estan obrint en aquest camp. La mobilitat va ser un altre dels aspectes que es va introduir durant aquest curs, tot i que de fet està molt vinculat a la problemàtica energètica, la qual ja s'havia tractat profusament des d'altres perspectives. De la mà de Xavier Corominas, promotor actiu de l'ús de la bicicleta, es va poder debatre sobre la situació actual i diferents opcions que es poden implementar perquè la nostra mobilitat sigui més sostenible i, entre altres coses, es redueixi la seva contribució a l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle.

Finalment, aquesta segona edició del cicle de conferències es va tancar amb una primera sessió sobre les problemàtiques de l'aigua, que es va centrar en la depuració de les aigües residuals. Jesús Colprim, enginyer químic de la Universitat de Girona i també banyolí, va exposar de forma planera però molt detallada el funcionament d'una depuradora, prenent com a exemple la del Pla de l'Estany. Va comentar algunes especificitats de les nostres aigües residuals (degudes principalment al seu origen a partir de l'aigua de l'estany) i les conseqüències que tenen per al seu tractament, i va destacar també l'evolució que estan experimentant les depuradores, que ja no tenen únicament com a objectiu regenerar l'aigua sinó també aconseguir

que els residus que produeixen tinguin alguna utilitat, és a dir, que es puguin valoritzar. D'aquesta manera, les depuradores del segle XXI es convertiran en veritables biofàctories integrades en la dinàmica de l'economia circular. Sens dubte, algunes de les temàtiques encetades al llarg d'aquest segon curs del cicle *Objectiu 2030* (aigua, residus, economia circular...) poden tenir encara més recorregut al llarg de la seva tercera edició durant el curs 2023-2024 i també a través d'altres activitats que la nostra entitat organitzi en el futur.

Des del Centre d'Estudis Comarcals valorem molt positivament l'assistència de públic a aquestes activitats, en què sovint es va arribar al límit d'omplir la sala d'actes del Darder, així com la seva participació activa en el debat, que va portar també sovint la durada de les sessions gairebé al límit de temps de què es disposava. Aquelles persones que no hi hagin pogut assistir i estiguin interessades en aquests temes, o que vulguin tornar a escoltar alguna de les conferències, les poden recuperar en les gravacions realitzades pel Museu Darder i disponibles (juntament amb les de la primera edició del cicle) al canal de Youtube dels Museus de Banyoles: <https://www.youtube.com/@museusdebanyoles3435/videos>. Volem agrair també a tots els assistents la seva participació i molt especialment als ponents la seva generosa predisposició a intervenir en el cicle de conferències i les excel·lents exposicions dels seus respectius temes. Esperem retrobar-nos en les activitats de la tercera edició del cicle.

Divendres 16 de desembre de 2022

«Serà la resistència als antibiòtics la propera pandèmia?»

A càrrec de Carles Borrego, ecòleg microbià

Divendres 20 de gener de 2022

«La gestió dels boscos davant la crisi ambiental»

A càrrec de Paco Lloret, ecòleg

Divendres 3 febrer de 2023

«Les espècies invasores, un greu problema ambiental mal entès»

A càrrec d'Emili García-Berthou, ecòleg

Divendres 17 de març de 2023

«Quina mobilitat volem?»

A càrrec Xavier Corominas, promotor de l'ús de la bicicleta

Divendres 28 d'abril de 2023

«Què és l'economia circular?»

A càrrec de Maite Ardèvol, coordinadora d'Economia Circular i Sostenibilitat a ACCIÓ

Divendres 19 maig de 2023

«Com serà la depuradora del 2030?»

A càrrec de Jesús Colprim Galceran, enginyer químic

Podeu trobar totes les conferències al canal de Youtube de Museus de Banyoles: <https://www.youtube.com/@museusdebanyoles3435>

CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

XX CICLE DE SORTIDES

BANYOLES

El diumenge 9 d'octubre va tenir lloc la primera sortida de la temporada 2022-2023 a Banyoles, amb una assistència de més de trenta persones. El recorregut va començar a Correus i va finalitzar al carrer Divina Pastora.

En aquesta ocasió la passejada pels carrers de la ciutat va tenir com a fil conductor l'observació de les capelletes dedicades a diverses marededéus o sants: per exemple, al carrer de la Canal, on hi ha la capelleta de la Mare de Déu de Fàtima; el carrer de l'Abeurador, on es pot veure la de la Mare de Déu de Montserrat, o el carrer Àngel Guimerà, on hi ha una Mare de Déu del Carme, entre moltes d'altres. Durant el recorregut, alguns dels assistents també van explicar les històries que s'amaguen darrere d'aquestes construccions: al carrer de Girona núm. 27, en Quim Tarafa va revelar per què el seu avantpassat hi va fer posar una capella dedicada a la Mare de Déu del Carme. També vam descobrir que en Pere Vila, besavi d'en Rafel Ponsatí, va construir la capelleta dedicada a la Mare de Déu del Carme, al carrer dels Valls, en compliment de la promesa que va fer quan es va salvar dels soldats francesos en amagar-se al carcabà del molí. I al carrer

de Sant Martíà, al número 28, vam observar un mosaic de la Mare de Déu del Pilar que l'habitant d'aquesta casa, que era aragonès, va col·locar en record de la seva patrona. La sortida va ser una bona manera de fer evident un patrimoni que sovint passa desapercbut si no s'alcen els ulls i s'observen atentament les parets de carrers i edificis.

ESPONELLÀ

El diumenge 13 de novembre es va dur a terme la segona sortida de la temporada 2022-2023. En aquesta ocasió vam recórrer el poble de Centenys i els veïnats de Martís, del municipi d'Espionellà.

El recorregut va començar a l'esplanada de sota de l'església de Sant Iscle i Santa Victòria i va continuar pel poble de Centenys en direcció cap als veïnats de Martís, amb parades destacades, com a l'ermita de Sant Miquel, i a cases i masies interessants, com ara Can Vila, a Centenys, una masia dels segles xv-xvii, Can Quelot, Can Teixidor, Can Bofí de la Torre, Can Moner o Can Font. La ruta transcorre enmig d'un paisatge dominat pels camps i pels alzinars, amb tota la vegetació característica que s'hi pot trobar.

Durant la caminada, vam gaudir de les aportacions i els comentaris de diversos socis sobre els diferents elements que trobàvem. Per exemple, en Rafel Ponsatí va remarcar la bellesa del conjunt format per la rectoria, l'església de Sant Iscle i Santa Victòria (s. xii) i el lledoner que les acompanya. Dins de l'església, l'Elisabet Saus va explicar detalls sobre aquest edifici religiós, que en Rafel va completar amb algunes dades històriques i en Salvador Sarquella va ampliar amb informació sobre els tres tipus de pedra amb què està bastit. Per la seva banda, a l'ermita de Sant Miquel, en Carles Puncernau va parlar de la restauració feta pel Grup de Treball i Recuperació del

Patrimoni del Pla de l'Estany entre el març de 2019 i el setembre de 2020, i l'Elisabet ens va contar la llegenda de Nostre Senyor Jesús i Sant Pere. Així mateix, al llarg de tot el recorregut, en Rafel Ponsatí va fer-nos observar el paisatge i altres aspectes interessants, com pedres de terme o elements constructius de les cases, mentre la Pilar remarcava alguns arbres monumentals o ens assenyalava la vegetació autòctona.

Finalment, i com que es van poder fer més visites de les previstes inicialment, el recorregut es va allargar, per la qual cosa es va haver de suprimir una part de la ruta programada (la volta pels saltants de Martís, Can Roure i el mas Hospici, que es van deixar per a una altra ocasió).

PORQUERES I CAMÓS

El diumenge 8 de gener vam fer la tercera sortida de la temporada 2022-2023: Miànigues (municipi de Porqueres) i una part del municipi de Camós.

Aquesta ruta, que partia de l'antic balneari de la Puda, ens va conduir cap al terme de Miànigues, on vam visitar l'església de Sant Romà (ja esmentada l'any 957 i restaurada cap a finals del segle xviii), el viver-rentador i la mina que hi ha a la vora i Can Campolier, antiga pairalia que s'ha venut i ara està dedicada al cicloturisme. Durant el camí vam poder observar vegetació interessant, com ara les restes de la soca del pi de llei forcat que hi havia en aquest punt, un arbre singular, molt estimat pels veïns de Miànigues, que va ser tallat a finals del 2021, o bé unes aulines reclamadores.

El recorregut cap a Camós, un cop travessat el Matamors, també ens va permetre conèixer paisatges singulars, com ara l'Ullal o estanyol de Geldeus, unes aigües sorgents molt antigues i gairebé termals que sovint surten de color cendrós. Es tracta d'una zona on hi ha brolladors i, de tant en tant, poden sorgir petits estanys.

Arribats al veïnat de Can Pigem, vam contemplar aquesta masia, que dona nom al conjunt de cases i que avui dia es troba en un estat de ruïna força preocupant, i també Can Palmes. Totes dues cases presenten elements arquitectònics interessants, que es van comentar oportunament.

Ja cap al final de la ruta, i després de caminar tot vorejant el Mata-mors, vam passar pel cantó de mas Llapart i, un cop travessada la carretera que du de Banyoles a Rocacorba, vam accedir al recinte de la vil·la romana de Vilauba. Allà ens esperava en Pere Castanyer, l'arqueòleg expert en aquest jaciment, que ens en va fer una detallada i amena explicació i ens va parlar de les darreres troballes que s'hi han fet. Un cop acabada la visita a Vilauba vam tornar cap a la Puda pel pla de la Perpinyana.

CORNELLÀ DEL TERRI

El diumenge 12 de febrer va tenir lloc la quarta sortida del curs 2022-2023, en aquesta ocasió pel municipi de Cornellà del Terri i amb l'assistència d'una seixantena de persones. Ens vam reunir al veïnat de Prades, des d'on vam iniciar la ruta. D'aquesta primera part del recorregut en van destacar dues cases: el mas Geli, amb la capella de Sant Miquel, i Can Peret Galí. En Rafel Ponsatí, en Josep M. Casellas i en Josep Callís van destacar-ne i explicar-ne diversos elements constructius i arquitectònics: unes pintures murals ben conservades de meitats del segle XIX (capella de Sant Miquel), diversos elements de mobiliari i decoratius, la fornícula amb una imatge de la Mare de Déu del Roser, del segle XVIII, i les inscripcions a les llindes de les portes de les estances, etc., en el cas de la primera masia. De Can Peret Galí

en vam poder observar la portalada, una de les més boniques del Pla de l'Estany.

El camí ens va conduir a mas Illa i a la riba del Terri, on vam poder contemplar la font i el rentador abans de creuar el riu. Ja a Querol vam comentar diversos detalls i curiositats sobre les edificacions que hi ha: des d'un antic forn de pa convertit en finestra fins al nom d'un habitatge, el mas Sala, que rep diferents denominacions: mas Mas-sala, Can Massala, Massala, un fenomen de repetició força freqüent.

El recorregut per anar cap al camí de les Serres ens va permetre veure l'indret precís on passen les vies del TGV soterrades i contemplar la panoràmica que s'anava obrint davant nostre, la qual cosa ens va portar a provar d'encertar entre tots el nom de les muntanyes que veïem des d'allí. Can Fabrica va ser la parada següent, on els propietaris ens van explicar la seva experiència com a iniciadors de l'agroturisme a la comarca i la lluita per evitar l'impacte ambiental i visual de les vies del TGV. La seva persistència va servir perquè es modifiqués el projecte i el tren acabés passant soterrat per la comarca.

Vam acabar la sortida a Santa Llogaia del Terri. A dins de l'església, en Josep Callís ens va fer una explicació detallada sobre aquest edifici religiós, la casa que té adossada (actualment en obres) que té una sala medieval a l'interior, i el conjunt d'habitatges del veïnat.

Des de Santa Llogaia del Terri vam tornar cap a Prades, on vam donar per acabada la sortida.

CAMÓS

El diumenge 12 de març va tenir lloc la cinquena sortida de la temporada 2022-2023 al municipi de Camós amb l'assistència de més de quaranta persones i amb el guiatge d'en Pere Llorens.

Vam partir del veïnat de Can Pedrers, on vam deixar els cotxes, i vam començar a resseguir el Revardit, que portava molt poca aigua a conseqüència de la sequera. Aquesta ruta, durant la qual no vam sortir del municipi de Camós, malgrat que el Revardit fa de partió entre les comarques del Gironès i el Pla de l'Estany, ens va portar a observar diversos masos i elements interessants: Can Coll i, a la llunyania, l'oratori de Sant Dalmau. Més endavant, i en direcció cap a ponent, vam trobar Cal Sereno i la casa de la Bora, amb una font que alimenta un viver amb rentador i una bassa circular de pedra. Des de la balconada de l'era vam gaudir d'una bonica vista sobre la muntanya de Rocacorba i la vall del Revardit. La ruta, ja cap a llevant, ens va portar a Can Marieta i el mas de la Canova, on vam poder observar el Metller de la Canova o Metller Gros, relacionat en el llibre *Arbres Monumentals, 161 plantes d'anomenada del Pla de l'Estany*.

El recorregut ens va acostar al cim de la costa de Can Coll on, gràcies a l'espai obert per una línia elèctrica, vam tenir un bon mirador sobre Cal Rei de Santa Maria de Camós i una part de la ciutat de Banyoles.

El camí continuava baixant pel mig del bosc fins que vam arribar a l'arbreda que s'estén al llarg del rec de Can Mateu. En poca estona vam ser al punt on teníem aparcats els vehicles, i vam donar per acabada la sortida cap a quarts de dues del migdia.

SANT JULIÀ DE RAMIS I SARRIÀ DE TER

El diumenge 16 d'abril, amb l'assistència d'unes quaranta persones, vam dur a terme la sisena sortida de la temporada 2022-2023, en aquesta ocasió fora de la comarca, pels municipis de Sant Julià de Ramis i Sarrià de Ter.

Vam arribar amb cotxe fins al castell de Montagut, punt de partida de la ruta, on en Pere Pujolràs, regidor de Sant Julià, ja ens esperava. Va ser ell qui ens va explicar la història del castell, que anys enllà havia tingut un paper molt important en la defensa de la part nord de Girona.

Després de travessar la urbanització Golf Girona ens vam aturar gairebé al final de les cases per veure la perspectiva del volcà, del qual en Salvador Sarquella, des del mateix cràter, ens va explicar la formació i les seves característiques, i de Can Guilana. L'Assumpció Vila ens va acompanyar pel caminet antic d'anar de Can Guilana a Sarrià, i ens va detallar cada element interessant que trobàvem: unes antigues pedreres; l'església de Sant Pau, d'origen romànic, a Sarrià de Dalt, el nucli més antic de la zona; una antena de Ràdio Girona davant de la qual hi ha Can Tomàs, casa principal dels segles xv-xvi; el molí d'en Tomàs, a la riera d'en Xuncla; l'escola de Sarrià de Ter, que és dels anys setanta, i la plaça de la font de Can Nadal, a tocar el pont de l'autopista. Tot seguit, vam arribar al pla de l'Horta, a la Ciutat Jardí de les 100 cases blanques, i en breus moments a la vil·la romana. L'Assumpció ens va fer un recorregut per dins la vil·la romana amb tot detall d'explicacions i, per acabar, ens vam acostar fins a la necròpolis, romana i visigoda, que es va trobar als anys vuitanta del segle passat.

Vam tornar cap als cotxes que havíem deixat al castell tot passant per sota el pont de l'autopista on el president Carles Puigdemont va canviar de cotxe per anar a votar l'1 d'octubre de 2017 a Cornellà del Terri. En total, vam fer una volta circular, d'uns 5,5 km, molt ben aprofitada.

en va explicar la història recent i ens va parlar també del seu entorn, explicació complementada amb els comentaris d'en Rafel Ponsatí.

Tot seguit ens vam dirigir cap a Can Soler de Merlant, un bonic paratge dedicat al turisme rural, amb casa pairal i paller, i amb unes vistes espectaculars. Des d'allí, vam agafar en direcció a Can Ginestar. Ens vam acostar a la casa, que estan restaurant, per fer unes quantes explicacions i vam tornar cap a la ruta de la Torre de Can Ginestar. Allà en Salvador Sarquella ens va parlar de la geologia de l'entorn i en Carles Puncernau de la història de la torre i de la telegrafia òptica. També vam anar resseguint les carenes de muntanyes i les vam identificar.

Vam reprendre el camí de pujada i vam fer tota la carena de la serra de Can Ginestar. Vam haver de baixar amb compte perquè les darres pluges havien fet que el terreny estigués relliscós, fins a la pista que ens acostava altre cop a Can Soler i al punt on havíem deixat els vehicles.

PORQUERES I SANT MIQUEL DE CAMPMAJOR

El diumenge 14 de maig, amb l'assistència d'unes quaranta persones, va tenir lloc la setena i última sortida de la temporada 2022-2023, aquesta vegada pels municipis de Sant Miquel de Campmajor i de Porqueres.

Vam dirigir-nos a Merlant, un dels objectius de l'excursió, per l'antiga carretera de Banyoles a Olot. Un quilòmetre abans d'arribar a l'ermita ens esperava la Isabel Roura, que ens va ajudar a aparcar els cotxes. Un cop a l'ermita de Sant Quirze i Santa Julita, la Isabel ens

CICLE DE XERRADES ELS DIVENDRES, PARLEM

«EL CARTELLISME DURANT EL PRIMER TERÇ DEL SEGLE XX»

El 13 de gener, Santi Barjau, historiador de l'art i especialista en cartellisme, va oferir la primera xerrada del nou cicle *Els divendres, parlem*.

Barjau va oferir una xerrada sobre el cartellisme durant la qual va desgranar la història d'aquest art, des de les primeres manifestacions fins al seu esclat durant la segona meitat del segle XIX i l'ús que se'n va fer durant la Guerra Civil espanyola. Va fer un recorregut per l'obra de diversos autors anglesos, francesos, alemanys, vienesos... i les seves respectives escoles, sense oblidar Casas, Rusiñol o Riquer, com a representants del cartellisme a casa nostra. Va descriure'n l'obra i les característiques i els va emmarcar en el seu context històric. Cap al final de la xerrada va centrar-se en l'ús del cartellisme durant la Guerra Civil espanyola i va comentar algunes de les obres de Carles Fontserè, cartellista destacat d'aquest període que va viure els darrers anys de la seva vida a Porqueres (entre el 1973 i el 2007). Precisament, l'endemà, 14 de gener, es va fer una visita guiada a l'Estudi Taller Carles Fontserè amb l'objectiu de veure l'espai de creació d'aquest artista polifacètic i multidisciplinari. Durant la visita es va fer una pinzellada biogràfica sobre l'artista i a continuació es va entrar a l'estudi, que es conserva tal com Fontserè i Broch el van deixar.

«LA MANDÍBULA DE BANYOLES: NOVES INTERPRETACIONS I ESTAT ACTUAL DEL CONEIXEMENT»

El 10 de febrer, el professor Julià Maroto ens va oferir una magnífica conferència sobre la mandíbula de Banyoles. Va fer un recorregut complet i exhaustiu des de la troballa de la mandíbula per part d'unus picapedres i l'entrega feta al senyor Alsius fins als actuals estudis que s'han divulgat per la premsa.

Va començar amb l'estudi que va fer-ne el mateix Alsius, que ja va classificar-la com a neandertal atípica, i va continuar amb tots els estudiosos que hi han anat intervenint al llarg del segle XX, que han aportat informacions i n'han establert una cronologia bastant precisa a partir d'estudis geològics i comparatius.

Les aportacions més recents plantegen un nou enfocament i creuen que la mandíbula, per la seva tipologia, correspondria a un homo sapiens tot i que la cronologia semblaria correcta. S'espera properament poder realitzar noves anàlisis amb tecnologia més puntera per determinar-ne el període.

Van assistir-hi unes 80 persones.

«CÀNTUT: ORÍGENS I FUTUR»

El 3 de març va tenir lloc la conferència «Càntut: orígens i futur» a càrrec de l'Albert Massip i en Francesc Viladiu.

Els conferenciants van exposar de quina manera havia canviat el món de les cançons (de treball, de festa, d'infants...) en els darrers 100 anys. L'univers d'aquestes cançons s'ha transformat i les cançons han

desaparegut, però l'actitud d'homes i dones davant del cant també s'ha transformat; ja no és una activitat col·lectiva i espontània, sinó molt més reglada i professional. Hi ha un gran patrimoni que pràcticament ha desaparegut.

Davant d'aquesta realitat, l'Albert i en Francesc han dut a terme una feina ingent de recollida de cançons entre diverses comunitats que encara en tenien record. Han creat un immens fitxer de gravacions per tal de preservar aquesta riquesa, aquest gran patrimoni immaterial. Però també han volgut fer reviure aquestes cançons programant anualment festivals, el Càntut a Cassà de la Selva i moltes altres activitats per difondre un arxiu que, gràcies als seus esforços, encara va creixent.

Hi van assistir unes 50 persones, que van agrair la feina dels conferenciants i van escoltar amb nostàlgia les cançons que ens van presentar i els van animar a continuar la valuosa tasca. Aquesta tasca ja va tenir un reconeixement públic quan l'any passat se'ls va concedir el Premi Nacional de Cultura de la Generalitat.

«ELS ASPECTES SOCIALS I POLÍTICS DE L'OBRA DE JOAN FUSTER: UNA PERSPECTIVA VALENCIANA»

El 21 d'abril, Vicent Soler i Marco, economista i exconseller de la Generalitat Valenciana, va oferir la xerrada «Els aspectes socials i polítics de l'obra de Joan Fuster: una perspectiva valenciana».

Soler va fer una dissertació sobre alguns aspectes de l'obra de Joan Fuster des de la seva òptica privilegiada per haver-hi tingut una relació personal i intel·lectual des dels seus anys de formació i fins a la mort de Fuster. Va destacar el gran impacte de la seva obra *Nosaltres, els valencians* i la sacsejada que va significar per a molts valencians (i per a molts altres catalans...). Va ser una manera de reconèixer-se, d'iniciar un camí de maduresa a partir d'un plantejament identitari. Un plantejament que reconeixia els lligams amb Catalunya, però també els matisos i les diferències, i que va ser carnassa per als seus detractors, que alimentaven el ja existent anticatalanisme al País Valencià. Però la sacsejada fusteriana va fer possibles moviments que, amb la fi del franquisme, van donar pas a l'autogovern i a l'existència de la Generalitat Valenciana.

Va voler també plantejar la manca de fluïdesa en les relacions amb Catalunya, motivada segurament per una falta de reconeixement i una falta de diàleg d'igual a igual. Els esforços per entendre el País Valencià des de Catalunya, va dir, sempre han estat escassos i, sovint, distorsionats lògicament perquè les diferències entre els dos països són majors dels que hom creu o desitjaria. Però també hi ha plantejaments optimistes: molts interessos econòmics són comuns i caldrà treballar per ajudar-nos a aconseguir-los.

Agraïm a Vicent Soler aquesta xerrada per haver-nos acostat un xic més als nostres «cosins germans», com ell ens va dir.

«LA VIDA A PAGÈS A L'ÈPOCA ROMANA: LA VIL·LA ROMANA DE VILAUBA»

El 5 de maig va tenir lloc la conferència de Pere Castanyer titulada «La vida a pagès a l'època romana: la vil·la romana de Vilauba».

Pere Castanyer és arqueòleg, doctor en història i arqueologia, un dels arqueòlegs conservadors del jaciment d'Empúries i des de 1985 dirigeix les excavacions a la vil·la romana de Vilauba.

El conferenciant va començar donant una visió general del que va suposar la presència romana a les terres que avui formen la comarca del Pla de l'Estany. Va centrar després l'atenció en la vil·la romana de Vilauba, que és un jaciment de gran interès perquè va tenir molts segles d'activitat, des dels segles II-I aC fins al segle VII dC, ja en època visigòtica. Va explicar les diverses fases de la construcció de la

vil·la, amb una atenció especial a l'incendi del segle III dC, que ha permès l'obtenció de molta informació sobre la vida de cada dia dels habitants de Vilauba. Va explicar també que s'està duent a terme un estudi interdisciplinari de les troballes obtingudes (pol·len, femta, ossos...), que permet saber amb tot detall quina era la vegetació i el paisatge de la zona, el bestiar que hi havia i la seva alimentació, i la manera de viure i d'explotar el territori en un llarg període de temps.

A més, el fet que els ajuntaments de Banyoles, Camós i Porqueres i el mateix Centre d'Estudis siguin els copropietaris del terreny s'ha demostrat com una forma òptima per assegurar la continuïtat de les excavacions i la museïtzació del conjunt de la vil·la.

La conferència va ser seguida per més de 70 assistents que van donar peu a un interessant debat al final de la xerrada.

HOMENATGE A JERONI MONER

El 9 de juny va tenir lloc la presentació del Quadern número 42 titulat *Jeroni Moner i Codina. Una mirada sobre el paisatge urbà de Banyoles*, que recull una selecció dels articles

que Jeroni Moner va publicar a *El Bagant* entre 1981 i 1984 i els que va publicar més tard, entre 2007 i 2013, a la *Revista de Banyoles*.

Després de les paraules inicials de Roser Masgrau, presidenta del Centre d'Estudis, va intervenir Jordi Galofré, responsable de la selecció i l'edició dels articles, que va explicar el contingut del llibre i va fer unes breus reflexions sobre el concepte de paisatge urbà i sobre la importància de la crítica exercida des de la premsa. Va parlar a

continuació l'arquitecte Josep Callís, autor de la introducció del llibre, que va explicar la seva relació amb Jeroni Moner i la importància i transcendència de les aportacions d'en Noni a l'urbanisme banyolí. Tot seguit, va intervenir el també arquitecte Pau Sarquella, que va comentar diversos aspectes dels articles i de la seva relació personal amb Jeroni Moner. Finalment, va ser el torn de l'arquitecte Marc Riera, que va intervenir en línia, per glossar la figura i l'obra de Jeroni Moner.

L'acte, que va ser seguit per una vuitantena de persones, va acabar amb una petita taula rodona, amb noves intervencions de Josep Callís, Pau Sarquella i alguns dels assistents.

En conjunt, va ser un homenatge a qui, a més d'haver estat un personatge cabdal a la Banyoles contemporània, va tenir una especial significació per al Centre d'Estudis, que va presidir durant molts anys, en va impulsar les activitats i va buscar col·laboradors que continuessin la seva tasca.

CINC CÈNTIMS DE CREACIÓ LOCAL

• 2 de febrer

Projecció de *Murieron por encima de sus posibilidades*, d'Isaki Lacuesta.

• 7 de febrer

CoHloqui. El realitzador Christophe Farnarier va conversar sobre cinema i vida amb la periodista Maria Rovira i amb la investigadora cultural i professora de la UdG Íngrid Guardiola.

• 9 de febrer

Projecció de *La Primavera*, de Christophe Farnarier.

• 14 de febrer

CoHloqui sobre la figura d'Albert Serra a càrrec de la productora i actriu Montse Triola i els crítics de cinema Imma Merino i Àngel Quintana.

• 16 de febrer

Projecció de *Liberté*, d'Albert Serra.

• 21 de febrer

CoHloqui entre realitzadors per parlar de les seves obres i el procés creatiu. Miquel Casadevall, Francesc Font, Xavier Pérez i Juli Suárez.

Durant el curs 2022-2023 vam col·laborar en la realització de la quarta edició del cicle *Cinc Cèntims*, en aquesta ocasió dedicat als cineastes. Es va dur a terme els dimarts i dijous de gener, febrer i març. Aquest en va ser el programa.

• 31 de gener

CoHloqui. El cineasta Isaki Lacuesta va parlar de la seva obra juntament amb la seva companya de vida i creació, Isa Campo i el periodista i crític de cinema Pep Prieto.

• 23 de febrer

Projecció de *Carnaval de Cap Verd* i de *Boi Bumbà - Festival Folklòric de Parintins d'Amazònia - Brasil*, de Miquel Casadevall.

• 28 de febrer

Projecció d'*El quadern autotèlic*, de Francesc Font.

• 2 de març

Projecció d'*Odradek*, de Juli Suárez.

V PREMI D'HUMANITATS JOAQUIM PALMADA I TEIXIDOR

El 28 de març es va celebrar al Tint l'acte d'entrega dels V Premis d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor per treballs de recerca de batxillerat d'àmbit humanístic. Hi va assistir un gran nombre d'alumnes i de familiars.

L'acte va consistir en la projecció d'uns breus videodocumentals de

presentació dels treballs seleccionats i seguidament es va fer públic el veredict del jurat i el repartiment de premis.

En aquesta ocasió es van presentar vuit treballs de gran diversitat temàtica i qualitat seleccionats prèviament des de cada un dels instituts de la nostra comarca.

El jurat està presidit per Maria Teresa Sabrià i constituït per un representant de cada institut: Montse Peiris, per l'institut Pere Alsius; Francesc Morfulleda, per l'institut Pla de l'Estany, i Anna M. Ferrer, per

l'institut Josep Brugulat; com a representants del Centre d'Estudis hi ha Eloi Camps, Jaume Colomer i Margarida Rodríguez.

Els guanyadors d'aquesta cinquena edició van ser:

- Primer premi amb una gratificació de 600 €:
«Sensebutts: un projecte d'educació sexual», de Mel Güell
- Dos accèssits amb una gratificació de 300 € cada un:
«Balla'm un llibre», de Clàudia Rovira
«Els símbols invisibles», de Berta Ventura

Podeu llegir tots els treballs presentats al nostre web:

<https://cecbanyoles.cat/premi-dhumanitats-joaquim-palmada-i-teixidor/#tab-id-4>

I veure els videoresums dels estudiants participants al nostre canal de Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=TieupNJqYo&list=PL8yat7yihhkr8t11N0c2OH0BysQzRs84>

CONCURS DE FOTOGRAFIA DE LA NATURA

LLIURAMENT DE PREMIS I INAUGURACIÓ DEL XXI CONCURS DE FOTOGRAFIA DE LA NATURA

El 16 de juny, a les 8 del vespre, es va celebrar al Museu Darder de Banyoles el lliurament dels premis als guanyadors i es va inaugurar l'exposició de la XXI edició del Concurs de Fotografia de la Natura convocat pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, Limnos, la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona i el Museu Darder de Banyoles.

La participació va ser de 27 persones que van enviar un total de 69 fotografies digitals. Es va descartar una fotografia per no complir els requisits de les bases. El jurat, format per un membre de cadascuna de les entitats organitzadores, un expert en biologia, un fotògraf professional i una fotògrafa aficionada, va visualitzar totes les imatges fins a triar-ne 29, que són les que es van exposar fins l'11 de setembre a la sala d'exposicions temporals del Museu Darder de Banyoles.

Posteriorment, l'exposició va itinerar a la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona.

El primer premi, de 400 euros, va ser per a Alfonso Roldán Losada, i la fotografia titulada *Nymphaea* feta al riu Guadiato (Còrdova). El premi de 250 euros a la millor fotografia realitzada per un soci d'alguna de les entitats que organitzen el concurs o bé una persona vinculada a la Universitat de Girona, va ser per a Jaume Planas Pujadas, soci de Limnos, amb la fotografia *Dins el rec*, realitzada al rec de Guèmol de Banyoles. El premi a la millor fotografia obtinguda al Pla de l'Estany, amb una dotació de 250 euros, va ser per a Oriol Palmada Barceló, amb la fotografia *Llum en el canyís*, feta a l'estany de Banyoles.

Finalment, es va informar del tema per a la propera edició, que serà sobre els pollinitzadors.

PRESENTACIÓ DEL QUADERN NÚM. 41: HOSPITALS DE GUERRA (1936-1939). L'HOSPITAL GUERRA DE BANYOLES I EL DOCTOR JIMENO

El 2 de desembre de 2022 va tenir lloc, davant la premsa, la presentació del Quadern núm. 41 *Hospitals de guerra (1936-1939). L'hospital guerra de Banyoles i el doctor Jimeno*, basat

en les ponències del XXVII Col·loqui de Tardor de 2021.

XXVIII COL·LOQUI DE TARDOR

«Els nous paisatges energètics»

Els dies 4, 5 i 6 de novembre es va celebrar el XXVIII Col·loqui de Tardor titulat «Els nous paisatges energètics». El Col·loqui es va inaugurar el divendres 4 de novembre de 2022 amb una conferència del Dr. Ramon Folch i Guillèn, socioecòleg, sobre «Els nous paisatges energètics. Dilemes i contradiccions». L'acte va tenir lloc a l'Auditori amb una assistència d'unes 60 persones.

Al llarg de tot el dissabte 5 de novembre diversos especialistes van presentar ponències i debats sobre normatives, regulacions, iniciatives, opinions d'experts, línies d'actuació i experiències diverses, tant des de l'àmbit públic com del sector privat.

I finalment el diumenge 6 de novembre es va fer una sortida de camp. Va ser una visita comentada a la planta de biogàs de Vilademuls, a Sant Esteve de Gualbes, on es produeix energia elèctrica amb el biogàs generat a partir de residus ramaders.

Com a novetat vam gravar totes les ponències i taules rodones. Les podeu trobar al nostre canal de Youtube. Aquest és l'enllaç:

https://youtube.com/playlist?list=PL8yat7yhihkZioWEfrjycZJDu5_77EuA6

2A JORNADA DE REFLEXIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL AL PLA DE L'ESTANY

«El monestir de Sant Esteve: el patrimoni fundacional de la ciutat de Banyoles»

El 6 de maig de 2023 es va celebrar al local del Tint la 2a Jornada de Reflexió sobre el Patrimoni Cultural al Pla de l'Estany que tenia per títol «El monestir de Sant Esteve: el patrimoni fundacional de la ciutat de Banyoles».

La jornada es va iniciar a les 11 h del matí amb una sèrie de ponències i intervencions per part d'especialistes. La jornada es va clausurar amb una taula rodona amb la intervenció de tots els ponents.

Aquí podeu veure els vídeos:

Intervencions: <https://www.youtube.com/watch?v=tgoUdlvgoNk>

Taula rodona: <https://www.youtube.com/watch?v=7yKGNNANc>

GRUP DE TREBALL I RECUPERACIÓ DEL PATRIMONI DEL PLA DE L'ESTANY

Nova actuació del Grup de Treball i Recuperació del Patrimoni a la Mare de Déu de la Font

L'ermita de la Mare de Déu de la Font, situada en un pendís entre el veïnat de la Farrès, al costat nord, i Fontcoberta més al sud, és una construcció que tot i que és humil, els camps de conreu que l'envolten la fan especialment atractiva. És un lloc de passeig de molts veïns que n'aprecien la bellesa senzilla, sense gaires afegits. Potser és per això o potser perquè de marededéu que tingui l'advocació de l'Anunciació no n'existeix cap més al Pla de l'Estany, el fet és que estem davant d'una ermita d'origen romànic de llarga tradició, estimada i respectada per veïns i gent de més enllà.

Els treballs de millora de l'entorn

El Patronat de la Mare de Déu de la Font va voler condicionar el que és l'entorn més immediat a l'ermita i va demanar la col·laboració dels voluntaris que formen el Grup de Treball i Recuperació del Patrimoni, el col·lectiu que ha dut a terme altres tasques de conservació a la comarca. La idea consistia a recuperar i millorar els espais que antigament havien estat utilitzats com a casa de l'ermità.

El tècnic i dibuixant Joan Manel Fernández va plasmar sobre el paper la idea i proposta del Patronat. Fou així com aquest equip de persones, sota l'empareda del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i del

Centre Excursionista de Banyoles, junt amb la incorporació d'altres voluntaris de Fontcoberta, formaren un grup de treball ampli, un fet que va permetre donar una resposta més professional al conjunt de la intervenció.

Es van consolidar les restes que havia ocupat la casa de l'ermità, les dues parets perimetrals que encara existien d'aquesta casa. Justament en un tram de paret s'hi va col·locar l'antiga aigüera de pedra de la cuina d'aquesta casa. L'espai inferior i que segueix a continuació es va terraplenar i alhora s'hi van aixecar els murs de protecció construïts amb les mateixes pedres conservades de l'antic enderroc de la casa. Per la banda de llevant, a tocar l'absis, s'hi va fer una elegant escala empedrada per facilitar l'accés al marge recuperat. També es va netejar i millorar l'antiga llinda de l'any 1683 que estava situada a la part superior de la porta de la casa de l'ermità. Val a dir que, un cop acabades les feines a l'entorn de l'ermita, s'haurà guanyat un bon espai per poder-hi celebrar amb millors condicions els actes de l'aplec anual. Els treballs van durar catorze jornades de l'any 2022: van començar el 26 d'abril i es van allargar fins al 29 de novembre,

després de la interrupció dels mesos de calor forta de l'estiu. En conjunt es va fer una bona feina estretament lligada amb els principals objectius d'aquest grup que estima i valora tot allò que forma part de la nostra història i del patrimoni comarcal. L'Ajuntament de Fontcoberta i el Patronat de la Mare de Déu de la Font, que es van fer càrrec dels subministraments i el finançament del material per a l'obra, (portland, ciment i l'aigua), van respondre de manera molt positiva en el decurs d'aquesta obra.

Les persones que hi van prendre part foren:

Xavi Bosch, Mateu Butinyà, Josep Canadell, Francesc X. Carreras, Jaume Colomer, Eloi Comas, Joan Esparch, Pere Fauró, Joan M. Fernández, Josep Galceran, Martí Juglar, Roser Masgrau, Joan Masó, Manel Prat, Jordi Pujol, Carles Puncernau, Joan Reig, Miquel Rustullet, Miquel Seramontmany, Enric Serarols i Francesc Tarafa.

En aquest enllaç podeu visualitzar un resum de les accions i activitats realitzades pel Grup de Treball i Recuperació del Patrimoni durant els darrers anys: https://youtu.be/G_T8F24CVH0

ALTRES

ACTE EN RECORD DE LA ROSA PLANELLA

El 30 de juliol del 2022 ens va deixar la Rosa Planella i Sarrà, companya i membre de la Junta Directiva. Era llicenciada en Història i en Filologia Catalana i va ser catedràtica de llengua i literatura catalanes a l'institut Milà i Fontanals de Barcelona. Casada amb Salvador Sarquella i Canals, tenia dues filles, la Laia i l'Aina. Un cop jubilada, va entrar a formar part de la Junta del Centre d'Estudis, des de la qual va impulsar, amb dedicació i eficàcia, un curs d'història de la literatura catalana, que va durar diversos anys amb molt bona acollida i que va haver d'interrompre a causa de la malaltia. El darrer projecte, que

ja no va poder realitzar del tot, va ser l'organització del Col·loqui de Tardor, que titulava «Estàndard i variació en el català d'avui». Amb algunes variacions i canvis d'enfocament, el celebrarem el novembre del 2023. Perfeccionista i responsable, ha deixat un buit que no serà fàcil d'emplenar. Malgrat passar molts anys a Barcelona per qüestions professionals era una banyolina de pedra picada que mai va deixar de participar en la vida cultural i popular de la nostra ciutat.

El 14 d'octubre de 2022 precisament va tenir lloc, al Tint, un homenatge a la seva figura. L'acte va ser coordinat pel seu amic i company de feina Josep Navarro Santaaulàlia. Hi van intervenir Roser Masgrau, presidenta del Centre d'Estudis i amiga de la Roseta, i Anna Freixa i Quima Bisbe, amigues també de molts anys. Es van llegir textos de la seva companya de junta, M. Àngels Juamiqel, que era de viatge; de Meritxell Guillamet, companya de l'institut Milà i Fontanals de Barcelona, i de dos alumnes dels cursos de literatura, Carme Bonaventura i Honorat Sala. Més d'un centenar de persones, amics, familiars i socis del Centre van omplir de gom a gom la sala del Tint. Josep Navarro va cloure l'acte llegint el seu poema «Adeu», dedicat a la Roseta, i un text de Salvador Sarquella, a qui l'emoció no va permetre llegir-lo personalment. Va ser un homenatge sentit, sincer i emotiu a aquesta gran dona i gran banyolina que va ser la Rosa Planella i Sarrà, la Roseta. Des del Centre d'Estudis ens sentim orgullosos d'haver-la tingut entre nosaltres i li agraïm tota la feina que hi va fer.

«UN VIATGE PER L'UNIVERS EN 45'»

El 18 de novembre de 2022 es va celebrar la conferència «Un viatge per l'univers en 45'» a càrrec de Kilian Vindel, astrònom i soci d'Astrobanyoles.

Davant d'unes 25 persones el ponent ens va convidar a fer un viatge per l'univers a bord de les sondes enviades per la NASA i l'ESA a través del nostre sistema solar, i més enllà, amb la imaginació.

Vam començar a Mart fent una bona passejada per la seva superfície, identificant els llocs on hi havia hagut l'oceà. En acabar vam passar als asteroides: vam visitar Ceres, el més gran de tots (1.000 km de diàmetre) amb el gran cràter Occator i la taca blanca de compostos salins. Va comentar que, amb els seus xocs, van ser els grans portadors d'aigua al nostre planeta.

Després vam volar cap a Júpiter i les seves prop de 70 llunes, de les quals va destacar Europa, on podria haver-hi grans quantitats d'aigua sota la superfície, més que a tot el planeta Terra.

Tot seguit, vam imaginar com era la nostra galàxia basant-nos en les dades rebudes de la sonda Gaia i, anant més enllà, com es creu que és l'entramat de totes les galàxies. Realment semblava el dibuix d'una xarxa neuronal. Ens va esmentar que a la nostra galàxia hi ha de l'ordre de 400.000.000.000 milions d'estrelles i que de galàxies se n'han estimat uns 2 bilions.

Per cloure la seva xerrada ens va insinuar on era el límit de l'univers, si és que té límit, o si com ens fa intuir la mecànica quàntica poden existir infinits universos.

Una xerrada que ens va deixar molts dubtes i ens va obligar a fer-nos més preguntes.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE SOCIS 2023

El 18 de febrer es va dur a terme l'Assemblea General Ordinària de Socis del 2023, amb l'assistència de 29 persones.

Seguint l'ordre del dia tramès prèviament als socis, en primer lloc es va aprovar l'acta de l'Assemblea de l'any 2022, feta el dia 27 de febrer de l'any anterior. Tot seguit, es va presentar el resum de les activitats realitzades durant l'any 2022 i es va aprovar la liquidació del pressupost, balanç i comptes d'aquest mateix exercici. Pel que fa al 2023, es van explicar les activitats previstes i es va aprovar la proposta de pressupost per poder dur-les endavant.

Després d'informar els assistents sobre la composició actual de la Junta Directiva, i abans d'obrir el torn de paraules que tancaria l'Assemblea, la presidenta va remarcar els tres objectius principals del Centre d'Estudis per al 2023: primer, seguir vetllant pel patrimoni de la comarca; segon, mirar d'ampliar el nombre d'associats de l'entitat, i tercer, continuar treballant per aconseguir que Can Gussinyer arribi a ser la seu del Centre.

DOLORS BRAMON, GUARDONADA AMB LA CREU DE SANT JORDI 2023

La nostra consòcia Dolores Bramon va ser guardonada amb la Creu de Sant Jordi 2023.

Dolors Bramon i Plana és doctora en Filosofia i Lletres, secció Filologia Semítica, i en Història Medieval per la Universitat de Barcelona, professora d'aquesta universitat i de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona i membre de l'Institut d'Estudis Catalans.

El Govern de Catalunya li va concedir aquesta distinció en reconeixement de la recerca i divulgació en diversos àmbits de la història política i social del nostre país. Ha investigat les minories religioses a la Corona catalanoaragonesa, i sobre el passat andalusí en terres avui catalanes, mitjançant la traducció i la interpretació de les cròniques àrabs que s'hi refereixen. En Història de la Ciència, ha treballat el món de la geografia àrab. En llengua, ha estudiat els arabismes a les llengües hispàniques i més especialment a la llengua i onomàstica catalanes. Sobre l'islam, s'ha ocupat de la seva teologia, la història i la societat, en especial de l'estatus de les dones musulmanes.

Des del Centre d'Estudis ens alegrem d'aquest nou reconeixement de la trajectòria científica de la nostra consòcia.

JOAN OLIVAS EN EL RECORD

El 6 de maig de 2023 va morir Joan Olivas, soci del Centre d'Estudis des de feia molts anys.

Joan Olivas i Coll, que va néixer a Banyoles l'any 1925, va ser una persona molt activa i polifacètica. Teatre, cinema, ràdio i premsa van ser les seves grans aficions.

En el teatre va ser autor de diverses peces teatrals, actor notable d'una gran força còmica (la seva interpretació del Bato i el Soff, als Pastorets, ha fet història). És autor, amb Miquel Torrent, d'una documentada història del teatre a Banyoles (*El teatre a Banyoles dels inicis fins al 2005*, 2011). En el cinema va ser cofundador, amb Miquel Blanch, del Cine Club Banyoles i va escriure nombrosos articles de crítica i divulgació cinematogràfiques. És autor, amb Josep Grabuleda, d'una història del cinema a Banyoles (*El cinema a Banyoles*, 2013). A la ràdio va fer programes memorables, com *De casa en casa i de carrer en carrer*, amb Joan Alemany i Joan Saubí. I pel que fa a la premsa, durant molts anys va ser el principal animador i el puntal d'*Horizontes* i la seva continuadora, la *Revista de Banyoles*, on va fer tots els papers de l'auca i on va publicar nombrosos articles, firmats, sense firmar o amb pseudònims.

Va ser pregoner de Sant Martíà (1993) i va obtenir uns reconeixements ben merescuts: Premi Flama de la Llengua (2007), Banyolí de l'Any (2009) i Medalla d'Or de la Ciutat (2012).

Cal destacar una actuació seva generosa i digna de ser imitada: el 2020 va donar a l'Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany tot el seu arxiu personal, d'una gran riquesa documental, que havia anat recollint al llarg de la seva vida i que ara és assequible als investigadors.

Des del Centre d'Estudis expressem el nostre condol a la seva vídua, Roser Recarens, als seus fills Xavier i Montserrat i a tots els familiars. Descansi en pau el nostre soci i amic.

NOU DIRECTOR DEL MUME

El nostre consoci, l'escriptor i historiador banyolí Miquel Aguirre, ha estat nomenat director del Museu Memorial de l'Exili (MUME) de la Jonquera. Segons les seves declaracions, es proposa fer pedagogia sobre la memòria històrica en defensa dels valors de la democràcia i la llibertat, acostar el MUME als centres educatius i complementar el relat de l'exili amb una mirada a altres temes com els refugiats i l'emigració.

Des del Centre d'Estudis li desitgem tota mena d'encerts en l'exercici del seu nou càrrec.

PLA DIRECTOR DEL MONESTIR DE SANT ESTEVE DE BANYOLES

El 25 de febrer, es va presentar a l'Arxiu Comarcal el Pla director del monestir de Sant Esteve de Banyoles, realitzat per l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural per encàrrec de l'Ajuntament de Banyoles.

És una visió ambiciosa, però en consonància amb el valor historipatrimonial que té aquest espai, bressol de la ciutat de Banyoles. El Pla director s'emmarca en el conjunt del monestir: l'església, el claustre i els seus entorns, l'horta de l'abat, la casa d'espiritualitat i els jardins interiors. El Pla recomana fer-ne un eix historicocultural obert a la ciutat.

Proposa adequar els espais de l'església i el claustre i dependències adjacents com a àmbits museïtzats per posar en valor l'arqueta, el retaule de la Mare de Déu de l'Escala, el lapidari i altres elements artístics a la vegada que espais culturals. Planteja igualment convertir els jardins interiors (on es van trobar restes de l'antiga muralla i altres elements arqueològics) en jardins oberts al públic i que serveixin d'articulació amb el sota monestir.

Són plantejaments ambiciosos i engrescadors als quals el Centre d'Estudis dona tot el seu suport. Volem manifestar que fem costat a l'Ajuntament en el camí de fer-los realitat, tot i que sabem que no és

un camí fàcil. Perquè fer-los realitat vol dir pactar amb la propietat (el bisbat), fer les modificacions pertinents al Pla especial, etc., però també som conscients que renunciar-hi seria molt greu per a la ciutat i per a la nostra riquesa patrimonial.

A la biblioteca del Centre tindrem imprès el document i si us interessa podeu venir a consultar-lo en horari de secretaria.

EL CECB, ENTITAT D'UTILITAT PÚBLICA

El Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles ha estat reconegut per la Generalitat de Catalunya com a entitat d'utilitat pública. Han estat unes gestions llargues i laborioses, però positives. N'estem molt contents i esperem que aquest reconeixement de la nostra tasca ajudarà a la consolidació de la nostra entitat.

A l'Assemblea general que tindrà lloc com sempre a inicis d'any informarem àmpliament dels avantatges que se'n poden derivar.

VISITA AL MUSEU ARQUEOLÒGIC

El 20 de maig els socis del CECB van poder gaudir d'una visita a les obres que s'estan realitzant al Museu Arqueològic tan vinculat al Centre d'Estudis des dels seus inicis.

PROJECCIÓ DEL DOCUMENTAL HOMES DE FUM

El 2 de juny, al Tint, es va fer la projecció del llargmetratge documental *Homes de fum*, dirigit pel bisbalenc Antoni Martí. Hi van assistir una trentena de persones.

A tall d'introducció, l'Ernest Costa, amic i col·laborador de Martí en diversos projectes, va improvisar l'explicació d'algunes anècdotes viscudes plegats, que feien palesa la complicitat entre tots dos i, ahiora, la professionalitat del director.

Antoni Martí no ens hi va poder acompanyar per motius de salut, però mitjançant la Dolors Fuster, la seva parella i productora del documental, ens va fer arribar un vídeo en què ell mateix feia la presentació d'aquest llargmetratge, reeditat vint anys després del viatge que van fer una colla de vells carboners de les Gavarres fins a la regió sueca de Gävleborg l'any 2001 en un intercanvi cultural. El grup català hi va poder conèixer en profunditat la manera tradicional de coure el carbó dels suecs, tot comparant-la amb la seva. També van poder compartir una mostra de la gastronomia dels dos pobles, a banda de

visitar alguns indrets relacionats sobretot amb el bosc, una de les bases tant de la cultura com de l'economia sueques.

El documental, impecable en el desenvolupament i entranyable pels nombrosos detalls que hi apareixen, està acompanyat d'una banda sonora que parteix dels poemes i en especial de les cançons de carboners de Dan Andersson, un poeta i també carboner suec de principis del segle xx. Molta de la seva obra ha estat musicada i encara és interpretada en l'actualitat.

PROPERES ACTIVITATS

CURS 2023-24

XXIX COL·LOQUI DE TARDOR

El novembre de 2023 tornarem a celebrar el Col·loqui de Tardor, enguany sota el títol «El català d'avui: reptes, estratègies, expectatives».

XXII CONCURS DE FOTOGRAFIA DE LA NATURA

El XXII Concurs de Fotografia de la Natura tindrà com a temàtica els pol·linitzadors.

VI PREMI D'HUMANITATS JOAQUIM PALMADA I TEIXIDOR 2024

El Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles torna a convocar el Premi d'Humanitats Joaquim Palmada i Teixidor. És un premi dirigit a estudiants dels instituts de batxillerat del Pla de l'Estany amb l'objectiu d'estimular l'interès pels temes humanístics. Cada centre de secundària pot presentar un màxim de tres treballs presentats durant el curs 2023-2024.

CICLE DE CONFERÈNCIES ELS DIVENDRES, PARLEM

Continuarem amb aquest cicle iniciat l'any passat amb les següents conferències:

- 6 d'octubre: «El retaule de Santa Maria de l'Escala. Passat i present» a càrrec de Pere Freixa i Roser Juanola
- 10 de novembre: «Reptes de l'educació avui» a càrrec d'Albert Bayot
- 1 de desembre: «La immigració a Banyoles» a càrrec de Salvador Martí

XXI CICLE DE SORTIDES CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

Aquest proper curs continuarem amb les sortides *Conèixer el Pla de l'Estany*. Aquestes són les primeres sortides previstes:

- 8 d'octubre de 2023: Banyoles
- 12 de novembre de 2023: Sant Miquel de Campmajor
- 10 de desembre de 2023: Serinyà

CICLE DE CONFERÈNCIES OBJECTIU 2030: PER UN PLA DE L'ESTANY SOSTENIBLE

Seguim amb el cicle de conferències *Objectiu 2030*, que analitza els problemes ambientals que ens afecten en l'àmbit planetari i on es plantegen i debaten propostes per fer de la nostra comarca un espai més sostenible que contribueixi a la mitigació d'aquests problemes globals. Consulteu la nostra pàgina web per saber-ne els continguts.

- 27 d'octubre: «Aigua 4.0 (cap a un nou paradigma en la gestió de l'aigua)»
- 24 de novembre: presentació del llibre *Lligar-se bé les espardenyes* de Dionís Guiteras
- 15 de desembre: «Sense petroli, d'on traurem l'energia?»
- 19 de gener de 2024: «L'escola i el canvi climàtic»
- 16 de febrer de 2024: «Canvi climàtic i salut de la infància»

Les conferències tenen lloc un divendres de cada mes, a les 19 h, al Museu Darder.

CONFERÈNCIA

17 de novembre, a les 19 h, al Tint: «El papa Silvestre II: l'astrolabi, l'àbac i la creu», a càrrec d'Enric Figueras, professor de Física i Química, i membre d'Astrobanyoles. Posteriorment, a les 21.30 h, a la zona d'aeromodelisme del pla de Martís, es farà una observació del cel de nit a ull nu i amb telescopi.

COM FER-SE SOCI

Els únics requisits per ser soci del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles són ser major de setze anys i pagar la quota establerta.

Podeu fer la inscripció de diferents maneres:

- Personalment al Centre, a la Sant Pere, núm. 10, de Banyoles, els dimarts i divendres de 09.30 a 11.30 h.
- Per telèfon, al 872 20 26 23, en el mateix horari.
- Per correu electrònic a cecbanyoles@cecbanyoles.cat, indicant el nom i un telèfon de contacte i ens posarem en contacte amb vosaltres, o bé directament des de la nostra pàgina web: cecbanyoles.cat.

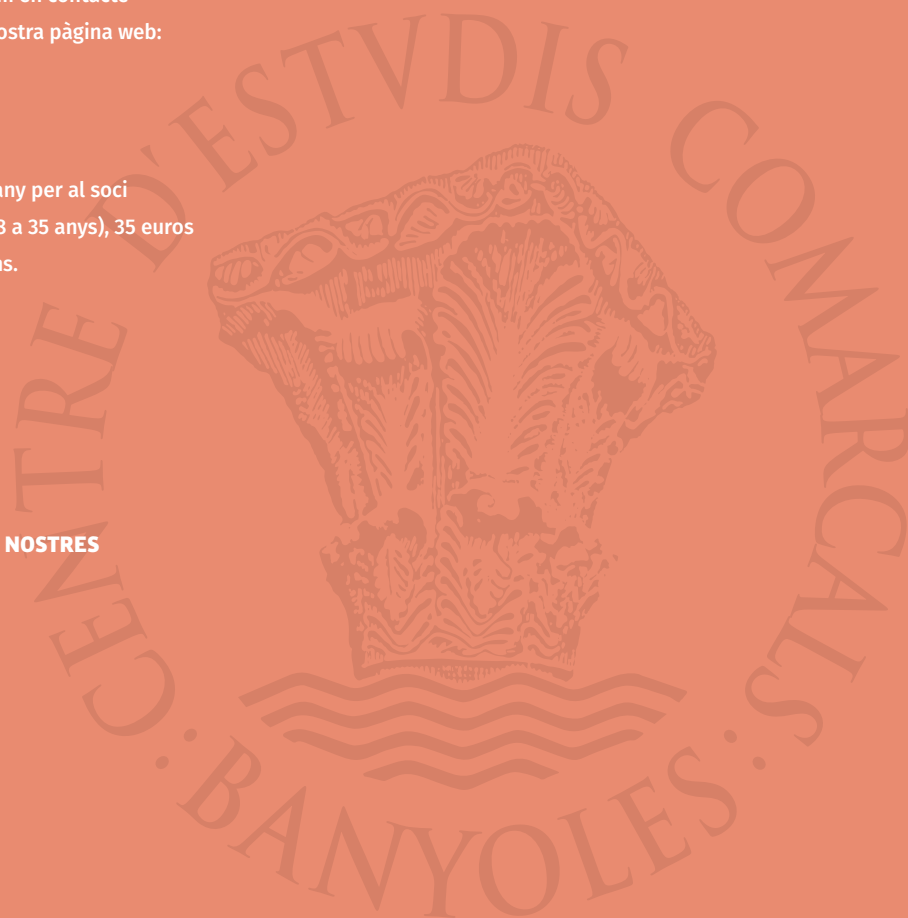
La col·laboració econòmica és de 25 euros l'any per al soci individual, 10 euros per als socis joves (de 18 a 35 anys), 35 euros per al familiar i 75 euros per a les institucions.

TROBAREU TOTA LA INFORMACIÓ DE LES NOSTRES

ACTIVITATS A:

www.cecbanyoles.cat

... i l'espai de treball i desenvolupament personal
de cada un. La paraula desenvolupament personal no
és de tot i desenvolupament personal són sinònims i
no hi ha cap diferència entre ells. La paraula desenvolupament
personal és una paraula que s'utilitza molt sovint i que
pot significar moltes coses. Però, en general, es refereix
al desenvolupament personal i al desenvolupament personal.
Així doncs, desenvolupament personal és una paraula que
pot significar moltes coses. Però, en general, es refereix
al desenvolupament personal i al desenvolupament personal.

Carrer de Sant Pere, 10 - 17820 **BANYOLES** - Tel. 872 20 26 23

cecbanyoles@cecbanyoles.cat - www.cecbanyoles.cat